

EMBARGO: PROSIMY NIE PUBLIKOWAĆ, ODDAWAĆ DO DRUKU ANI POWIELAĆ PRZED GODZINĄ 09:00 EST (CZASU NOWOJORSKIEGO) w dniu 22 września 2021 r. / 15:00 CEST (CZASU GENEWSKIEGO) w dniu 22 września 2021 r.

Komunikat prasowy

Kopenhaga i Genewa, 22 września 2021 r.

Nowe Globalne Wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia o Jakości Powietrza mają na celu uratowanie milionów istnień ludzkich przed skutkami zanieczyszczenia powietrza

Zanieczyszczenie powietrza jest – obok zmian klimatu - jednym z największych zagrożeń środowiskowych dla zdrowia ludzkiego.

Nowe Globalne Wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia o Jakości Powietrza (WHO Global Air Quality Guidelines, AQG) przedstawiają jednoznaczne dowody na istnienie szkód dla ludzkiego zdrowia powodowanych przez zanieczyszczenie powietrza, nawet przy mniejszych stężeniach zanieczyszczeń niż uważano wcześniej. Wytyczne zalecają poprawę jakości powietrza w celu ochrony zdrowia ludzkiego, poprzez obniżanie narażenia na kluczowe zanieczyszczenia, w tym również te, które przyczyniają się do zmiany klimatu.

Od czasu ostatniej aktualizacji wytycznych WHO w 2005 r., wiedza o wpływie zanieczyszczenia powietrza na różne aspekty zdrowia powiększyła się znacząco. Z tego powodu, po przeprowadzeniu systematycznego przeglądu zgromadzonych badań, WHO dokonała korekty w dół niemal wszystkich zalecanych poziomów zanieczyszczeń, ostrzegając jednocześnie, że przekraczanie tych nowych wytycznych związane jest ze znaczącym ryzykiem dla zdrowia. Z drugiej strony, przestrzeganie tych wytycznych może przyczynić się do uratowania milionów istnień ludzkich.

Według obecnych ocen, narażenie na zanieczyszczenie powietrza jest co roku przyczyną przedwczesnej śmierci 7 milionów ludzi oraz utraty milionów więcej lat życia w zdrowiu. W przypadku dzieci, oznaczać to może upośledzony rozwój i wydolność płuc, infekcje dróg oddechowych oraz cięższy przebieg astmy. Wśród dorosłych, choroba niedokrwienna serca oraz udar stanowią najczęstsze przyczyny przedwczesnej śmierci spowodowanej zanieczyszczeniem powietrza. Pojawiają się również dowody na istnienie związku z innymi schorzeniami, takimi jak cukrzyca i choroby neurodegeneracyjne. Oznacza to, że obciążenie chorobami spowodowanymi zanieczyszczeniem powietrza dorównuje innym globalnym zagrożeniom zdrowia, takim jak niewłaściwa dieta i palenie tytoniu.

Zanieczyszczenie powietrza jest – obok zmiany klimatu - jednym z największych zagrożeń dla ludzkiego zdrowia. Poprawa jakości powietrza może zwiększyć skuteczność wysiłków na rzecz ograniczenia zmiany klimatu, natomiast obniżenie poziomu emisji pomoże z kolei w poprawie jakości powietrza. Dążąc do osiągnięcia poziomów jakości powietrza zalecanej w wytycznych, państwa będą zarówno chronić zdrowie, jak i spowalniać globalną zmianę klimatu.

Nowe wytyczne WHO zalecają poziomy jakości powietrza dla 6 substancji zanieczyszczających, dla których postęp w wiedzy o negatywnym wpływie na zdrowie jest największy. Działania podjęte wobec tych tak zwanych klasycznych zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego (PM), ozonu (O₃), dwutlenku azotu (NO₂) dwutlenku siarki (SO₂) oraz tlenku węgla (CO), przynoszą również pozytywne skutki w odniesieniu do innych szkodliwych zanieczyszczeń.

Zagrożenia dla zdrowia związane z pyłem zawieszonym o średnicy równej lub mniejszej niż 10 i 2,5 mikronów (µm) (odpowiednio PM₁₀ i PM_{2,5}) mają szczególne znaczenie dla zdrowia publicznego. Zarówno PM_{2,5} jak i PM₁₀ wnikają głęboko w płuca, lecz cząsteczki PM_{2,5} zdolne są nawet do przenikania do układu krwionośnego, oddziałując przede wszystkim na układ sercowo-

naczyniowy, lecz również na inne narządy. Częsteczki pyłu zawieszonego w powietrzu są skutkiem spalania paliw w różnych sektorach, w tym w transporcie, energetyce, gospodarstwach domowych i przemyśle oraz emisji w rolnictwie. W 2013 r., zanieczyszczenie powietrza oraz pył zawieszony zakwalifikowane zostały jako substancje rakotwórcze przez Międzynarodową Agencję Badań nad Rakiem Światowej Organizacji Zdrowia (IARC).

Wytyczne WHO zawierają również zalecenia dobrych praktyk dotyczących kontroli wybranych rodzajów pyłu zawieszonego (na przykład sadzy /węgla pierwiastkowego, cząstek najdrobniejszych, cząstek w burzach piaskowych i pyłowych), dla których zgromadzone dotąd dowody ilościowe są niewystarczające do ustalenia zalecanych stężeń maksymalnych. Wytyczne mają zastosowanie globalne do środowiska na zewnątrz i wewnątrz pomieszczeń.

„Zanieczyszczenie powietrza stanowi zagrożenie dla zdrowia we wszystkich krajach, lecz ma najbardziej negatywny wpływ na mieszkańców państw o niskim i średnim dochodzie” – powiedział Dr Tedros Adhanom Ghebreyesus, Dyrektor Generalny WHO. „Nowe Wytyczne Jakości Powietrza Światowej Organizacji Zdrowia są praktycznym i opartym na wiedzy naukowej narzędziem poprawy jakości powietrza, które jest niezbędne dla życia. Wzywam wszystkie kraje i wszystkich walczących o ochronę naszego środowiska do ich użycia w celu poprawy zdrowia i ratowania życia”.

Nierówne obciążenie chorobami

Na całym świecie pogłębiają się nierówności w poziomie narażenia na zanieczyszczenia powietrza. Zwłaszcza kraje o niskim i średnim dochodzie doświadczają pogorszenia jakości powietrza w wyniku dokonujących się na wielką skalę procesów urbanizacji i rozwoju gospodarczego, który w dużym stopniu opiera się na spalaniu paliw kopalnych.

„WHO szacuje, że co roku skutki zanieczyszczenia powietrza są przyczyną milionów przedwczesnych zgonów, przede wszystkim z powodu chorób niezakaźnych. Czyste powietrze powinno być podstawowym prawem człowieka i warunkiem koniecznym dla życia zdrowych i produktywnych społeczeństw. Jednakże, pomimo pewnej poprawy jakości powietrza w ostatnim trzydziestoleciu, miliony ludzi umierają przedwcześnie, często w najbardziej wrażliwych i zmarginalizowanych populacjach” – powiedział Dr Hans Henri P. Kluge, Dyrektor Regionalny WHO na Europę. „Jesteśmy świadomi skali problemu i wiemy, jak go rozwiązać. Publikowane dzisiaj zaktualizowane wytyczne dadzą odpowiedzialnym za politykę decydującym konkretne dowody i narzędzia konieczne do rozwiązania tego długofalowego problemu zdrowotnego.”

Globalne oceny samego tylko zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego wskazują na utratę setek milionów lat życia w dobrym zdrowiu, przy czym największe obciążenie chorobami obserwowane jest w państwach o niskim i średnim dochodzie. Im bardziej kraje te narażone są na zanieczyszczenia powietrza, tym większy odnotowują negatywny wpływ na zdrowie, zwłaszcza wśród osób cierpiących na choroby przewlekłe (takie jak astma, przewlekła obturacyjna choroba płuc oraz choroby serca) oraz osób starszych, dzieci i kobiet w ciąży.

W 2019 r., ponad 90% populacji świata mieszkało na obszarach, w których stężenie PM_{2,5} przekraczało wytyczne WHO z 2005 r. W krajach dążących do poprawy sytuacji w ramach rygorystycznie zdefiniowanych celów polityki jakości powietrza często obserwowano istotne zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń, natomiast w regionach, w których jakość powietrza jest już dobra spadki wartości wskaźników zanieczyszczeń w ciągu ostatnich 30 lat były mniej zauważalne.

Droga do osiągnięcia poziomu wskaźników jakości powietrza rekomendowanych w wytycznych

Celem wytycznych jest, by wszystkie kraje osiągnęły rekomendowany poziom jakości powietrza. Mając świadomość, że dla wielu państw i regionów zmagających się z wysokimi poziomami zanieczyszczenia powietrza będzie to zadanie trudne, WHO zaproponowała cele pośrednie, ułatwiające stopniowy postęp w jakości powietrza, a tym samym przynoszący wolniejszą, lecz wyraźną, poprawę zdrowia populacji.

Zgodnie z wynikami szybkiej analizy scenariuszy dokonanej przez WHO, jeżeli obecne poziomy zanieczyszczeń powietrza zostałyby obniżone do wartości proponowanych w wytycznych, można by uniknąć ponad 80% przedwczesnych zgonów związanych z $PM_{2,5}$. Ponadto, osiągnięcie celów pośrednich przyniosłoby zmniejszenie obciążenia chorobami, przy czym największe korzyści odniosłoby kraje odnotowujące wysokie stężenie drobnych cząstek pyłu zawieszonego ($PM_{2,5}$) oraz duże populacje.

Uwaga dla redaktorów

Mimo, iż nie są one prawnie wiążące, wytyczne AQG – podobnie jak wszystkie zalecenia WHO – są opartym na wiedzy naukowej narzędziem dla decydentów, zaprojektowanym by wspierać procesy legislacyjne i realizację polityk oraz obniżyć obciążenie chorobami spowodowane narażeniem na zanieczyszczenie powietrza na całym świecie. Zostały one opracowane przez grupę ds. opracowywania wytycznych według ściśle zdefiniowanej metodologii. W procesie tym korzystano z wyników sześciu systematycznych przeglądów piśmiennictwa obejmujących ponad 500 publikacji. Opracowanie niniejszych globalnych wytycznych o jakości powietrza nadzorowane było przez grupę sterującą, której pracami kierowało Europejskie Centrum Środowiska i Zdrowia WHO.

KONIEC

Powiązane linki

Globalne Wytyczne Jakości Powietrza WHO oraz materiały prasowe na ich temat dostępne są pod następującymi linkami:

[dodać adresy URL do AQG i materiałów prasowych]

Zanieczyszczenie powietrza

<https://www.who.int/health-topics/air-pollution>

W celu uzyskania dalszych informacji, prosimy o kontakt z:

Ceridwen Johnson

Światowa Organizacja Zdrowia

Telefon: +41 79 578 9678

Email: johnsonce@who.int

James Creswick

Biuro Regionalne WHO dla Europy

Telefon: +49 228 815 0403

Email: eupress@who.int

Leticia Linn

Biuro Regionalne WHO dla Europy

Telephone: +49 228 815 0435

Email: eupress@who.int

Andre Muchnik

Światowa Organizacja Zdrowia

Telefon: +41 22 791 2222

Email: mediainquiries@who.int